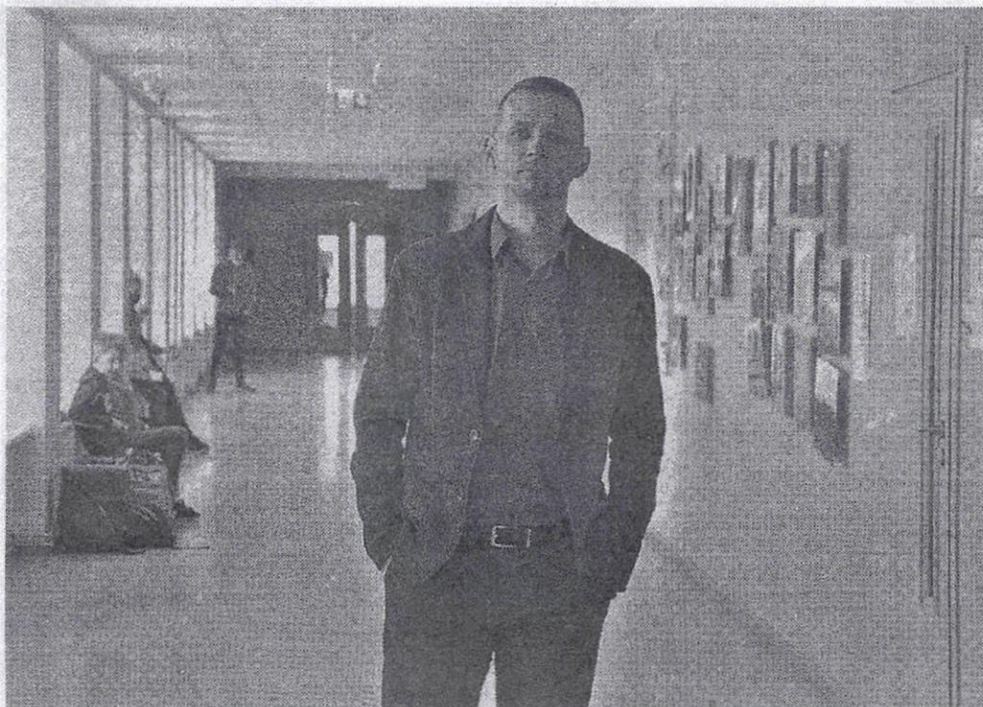

Gatis Pastars: «Skolas vēsture ir viens liels ķīselis»

Egita Terēze Jonāne

Gatis Pastars ir Līvānu 1. vidusskolas direktors. Šogad, ja pandēmija ļaus, notiks Līvānu 1. vidusskolas 100 gadu jubilejas pasākums. Sarunā «Vietējai Latgales Avīzei» Gatis Pastars uzsver, ka katras skolas izaugsmi veicina skolēnu, viņu vecāku, skolotāju un tehniskā personāla ikdienā padarītais darbs.

Ja samēro paša gadus ar Līvānu 1. vidusskolas gadiem, kādas ir jūsu atziņas par skolu, skolēniem un skolotājiem?

– Ja caurskatām skolas vēsturi, tad redzam, ka skola daudzreiz ir pārcēlusies uz jaunām ēkām, tāpat ir nomainījušās direktoru, skolēnu un skolotāju paaudzes, bet misija ir palikusi nemainīga – izglītēt, dot noderīgas zināšanas un pieredzi dzīvei. Un tas nav mērāms gados vai laika nogrieznī.

Ja skolas vēsturi salīdzina ar cilvēka dzīves gājumu, tad tas ir viens pieklājīgs mūžs. Tā kā cilvēki mainās, tad mainās arī

moderns, bet es nevarēju saņemt autovadītāja tiesības un braukt ar savu mašīnu uz skolu. Tas nav labi vai slikti, vienkārši mainās cilvēks, mainās laiks un mainās skola.

Skolas vēsture ir viens liels ķīselis. Bet tas ķīselis ir veselīgs, jo izglītība mainās, nedod Dievs, ka tā iesīkstēs kādā 20. gadsimta 20. gadu vai padomju laika modelī. Līvānu 1. vidusskola visus šos 100 gadus ir gan mainījusies, gan turējusi augstu izglītības kvalitātes līmeni.

Ko jūs oņstat Līvānu 1. vidusskolā?

Ko jūs dodat Līvānu 1. vidusskolai?

– Skolā skolēniem un kolēģiem atdodu tās zināšanas un pieredzi, ko ieguvu, strādādam banku sektorā un par apmācību treneri. Pagājušajā vasarā apguvu 3D modelēšanu, un tagad fakultatīvā to mācu arī skolēniem. Pabeidzot skolu, jaunieši jau zinās, kā var modelēt apģērbu vai veidot telpas vai mēbeļu dizainu, tas paver durvis uz studijām un nākotnes profesiju.

Skolā vadīju arī ekonomikas stundas, un, atnākot no uzņēmējdarbības vides, katrai tēmai, ko apguvām stundās, sameklēju piemērus no dzīves. Kāda skolas absolvente teica paldies par ekonomikas stundās stāstīto, jo tas noderēja viņai, stājoties Stokholmas Ekonomikas augstskolā Rīgā.

Cenšos arī skolas ikdienu darīt saturīgu. Filmēju video. Pagājušajā gadā mežā safilmēju video ar Pēdējā zvana uzrunu un ieliku skolas Facebook kontā. Pēc tam 12. klases skolēns uzrakstīja: «Paldies par šo video, jo jūsu uzruna man palīdzēja eksāmenā, rakstot eseju.»

Bet, ja runā par direktora darbu, tad es daru to, ko nedara direktori šī vārda klasiskā izpratnē. Man ir uzticēta Laimiņas skola, pirmsskolas izglītības, pamatskolas un vidusskolas posms, baseins, sporta komplekss... Katrai jomai ir savs saturs. Šajā centrālajā ēkā strādā 120 darbinieki, katrs dod pienesumu manai pieredzei. Kad nebija pandēmijas, no aptuveni 1500 vecākiem vairāk nekā puse apmeklēja skolu un komunicēja ar mani. Es augu caur to, ka man ir cits kolektīvs pirmsskolas izglītības grupiņā, cits – Laimiņas skolā, cits – šajā lielajā skolā, cits – baseinā...

Līdz ar to es nevaru atļauties sēdēt kabinetā un būt vienkārši direktors. Esmu menedžeris, psihologs, mediators, mentors... Man ir jāpārvalda arī finanses (tie ir vairāk nekā 1,2 miljoni eiro gadā).

mācības, nesām uz mājām uzdevumus un pārtikas pakas, lai bērni varētu mācīties pilnvērtīgi. Kolēģi ir aizvietojuši slimos kolēģus, strādājuši pāri saviem spēkiem. Esam darījuši daudz ko citu, gan jau kaut kad varēs uzrakstīt grāmatu.

Taču viena sabiedrības daļa joprojām pārmet, ka mēs, skolotāji, esam sliktie, nedarām neko, vecāki bija spiesti sēdēt mājās un mācījās ar bērniem. Esam saņēmuši pat draudus. Mēs saprotam, ka attālinātās mācības bija pārbaudījums gan vecākiem, gan skolotājiem, taču apvainojumi, kliegšana nav risinājums pandēmijai, kas skar mūs visus. Es pats neredzu jēgu domāt vai vērtēt kategorijās «ir slikti», «viss ir slikti».

Ja vecāki pēc skolas apjautātos bērnam, ko viņš darīja angļu valodā, sabučotu pirms skolas, sagaidītu pie skolas pēc stundām, lai dotos uz mājām kājām un sarunājos, kāda bija šī skolas diena, tad skolās nebūtu nesekmīgu bērnu, pusaudžu vardarbības utt. Tāpat arī vecāki var pastāstīt bērnam, kāda bija viņa diena. Bērnam, it sevišķi pusaudžu vecumā, nevajag lielas lietas, viņam ir svarīgi kopā piedzīvoti ikdienišķi sīkumi, tie ļauj viņam justies saprastam un nozīmīgam.

Kāpēc kļūvāt par politiķi?

– Es sevi neuzskatu par politiķi, jo mums, Līvānu novada domes deputātiem, jādarā reālas lietas (jāpieņem lēmumi, kas ir svarīgi visam novadam un katram iedzīvotājam), nevis jātaisa politika. Ja mēs skatām jautājumus par izglītību, tad izvērtēju tos kontekstā ar visām Līvānu novada skolām.

Kāda loma jūsu dzīvē ir grupai «Jauda», kuras dibinātājs un līderis esat?

– Tā ir mana pašrealizācija, terapija, meditācija un baznīca. viss, ko nevaru īs-

būt pat romantika. Ja pavērojam, kāda skola, piemēram, bija pirms vai pēc Otrā pasaules kara un kāda tā ir šodien, tad toreiz nebija diskusijas ar skolēniem, vai tiešām visas zināšanas ir atrodamas mobilajā tālrunī. Toreiz skolēna zināšanu avots bija skolotājs un grāmatas.

Pēc direktora amatā pavadītiem četriem gadiem esmu sapratis, ka Latvijā joprojām neesam noformulējuši, kā mēs varam novērtēt izglītības kvalitāti konkrētā laika posmā. Šodienas skolā katrus trīs gadus mainās skolēnu paaudzes, viņiem ir mobilie tālruņi un internets, pārtikas pakas, mašīnas atslēgas utt. Viņi medijos un sociālajos tīklos lasa gan par labām norisēm, gan par nejēdzībām. Bet pirms desmit–piecpadsmit gadiem, kad mācījies es, vienīgais cilvēks, kas varēja motivēt citus no ekrāna, bija Kašpirovskis, toreiz rakstāmmašīna bija laba, arī «Nokia» telefona klucis bija

vidēs, tas man bija svaigs gaisa malks. Iepriekšējā darbā bija daudz rutīnas, taču es neesmu rutīnas cilvēks. Tāpēc skola baļļu sistēmā ir pilnīgs desmitnieks manai izaugsmei. Es skolā mācos no kolēģiem, jo viņi ir pieredzes bagāti. Mūsu skolotāji ir krāsainas personības, no katra varu aizņemt kaut ko vērtīgu un labu. Un man tas ārkārtīgi patīk.

Sešus gadus strādājot amerikāniskā korporatīvā vidē, apaugu ar to, savukārt Līvānu 1. vidusskola ir latviešu skola, tā maina manu runas un rakstu valodu, domāšanu un dzīvesveidu.

Turklāt skolā iepazīstu cilvēka dzīves ciklu, redzu un saprotu, kas ir svarīgs mūsu jaunajai paaudzei no pusotra gada vecuma līdz septiņpadsmit–astoņpadsmit gadiem. Komunicēju ar viņu vecākiem, vecvecākiem, zinu, kas satrauc ģimenes, pensionārus utt.

Gatis Pastars (no kreisās) un skolēni Santa Upīte, Agita Milta un Sintija Medne

rīgi, ka cilvēks nāk uz darbu ar prieku, ka viņam patīk tas, ko viņš dara, un ka viņš skolā jūtas novērtēts un droši. Runājos ar katru darbinieku individuāli, kā veicas darbos, kas viņus satrauc. Pagājušajā gadā bija skolas akreditācija un aptaujā 99 % skolotāju pateica, ka viņiem patīk strādāt Līvānu 1. vidusskolā. Tas ir novērtējums arī manam darbam.

Skola ir tā vieta, kur viss, sākot no direktora krēsla un grīdas birstes un beidzot ar digitāliem rīkiem, ir izmantojams, lai skolēns gūtu kaut kādu dzīves pieredzi. Mēs darām visu, lai skolēni mūs uzskatītu nevis par Olimpa dieviem, bet gan par cilvēkiem, kuri vēlas, lai viņiem viss izdodas. Skolai nav jārada perfekts cilvēks, skolai jāizglīto jaunieši, kurš savā dzīvē spēs darbus izdarīt līdz galam.

Tāpat skola nedrīkst stāvēt uz vietas, tāpēc lieku lielas cerības uz jauno izglītības saturu. Mēs kā pilotskola vieni no pirmajiem ieviesām kompetencēs balstītu izglītības programmu, sešpadsmit skolotāju komanda braucām uz semināriem, ciemojāmies sadarbības skolās Juglā, Aizkrauklē, Ogrē un Mārupē un vadījām mācību stundas, vēlāk šo skolu kolēģi ciemojās pie mums. Tas skolotājos izaudzēja iedvesmas spārnus.

Kā skolēni un skolotāji tiek galā arī kovida pandēmijas grūtībām?

– Kad sākās pandēmija, mēs skolēnu vecākiem labojām datorus, instalējām programmas, atradām citu datoru, lai nomaiņītu salūzušo. Tad valstī noteica attālinātās

radošā komanda, divreiz nedēļā tiekamies mēģinājumos, top arī jauna koncertprogramma. Ceram, ka šovasar varēsim normāli koncertēt. Mēs iegādājāmies divstāvu ēku, kur būs ierakstu studija, varbūt nākotnē telpas piepildīsies ar saturu un šī ēka kļūs par mākslinieku rezidenci.

Jūs veiksmīgi strādājat banku sektorā Rīgā, kur bija lielas izaugsmes iespējas. Kāpēc atgriezāties Latgalē?

– Esmu dzimis un audzis Latgalē, un nekad neesmu slēpis savas saknes, bet arī nekad neesmu bāzis to acīs kādam. Rīgā katrs cenšas pierādīt savu statusu, izcīnīt vietu zem saules. Latgalē tā nav. Latgali esmu vienmēr uztvēris kā iespēju zemi, tāpēc ar ģimeni atgriezos Latgalē. Līvānosēju pa ielu un satieku bērnības draugu vai kaimiņu, vai kolēģi, sasveicinos, parunājamies, un man tā ir prieka deva visai dienai. Rīgā man tā visa ļoti pietrūka. Līvānos piecās–desmit minūtēs varu nokļūt jebkurā vietā, turklāt šeit ielas un apkārtnieji ceļi ir daudz labāki nekā Rīgā. Līvānos katra nodzīvotā diena ir interesanta, tikmēr Rīgu varu izturēt tikai vienu dienu.

Īstais latgalietis dzīvo un strādā Latgalē, viņam šeit ir ģimene un viņš šeit maksā nodokļus. Viņš savu patriotismu izrāda nevis caur to, ka viņam ir izkārts karogs pie mājas, bet gan, dzīvojot savu dzīvi, ar lielu sirsnību kopjot Latgales vērtības un tradīcijas. Atslēgas vārds ir ikdienas rūpes. Ja tev rūp Latgale, tad saglabāsies gan valoda, gan tradīcijas. Man rūp mana ģimene, mana skola, mani Līvāni un mana Latgale.

Uzziņai

- Līvānu 1. vidusskolu šajā skolas gadā apmeklēja 540 audzēkņi vecumā no pusotra līdz astoņpadsmit gadiem.
- Skolēni izcīnīja godalgas galvenokārt matemātikas un angļu valodas olimpiādēs un gūst augstākus novērtējumus matemātikas, angļu valodas un latviešu valodas valsts centralizētajos eksāmenos. ▣